

E-mail :

GENERALDIREKTØREN
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 3628
4. juli 2017

Kære

Du har den 22. maj 2017 klaget over Deadline på DR2 den 19. maj, hvor du medvirkede. Efter at redaktionen har behandlet din kritik den 24. maj 2017, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og udarbejdet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn
Generaldirektør

Kopi: Journalen

Jurachef Peter Skov
Etikchef Inger Bach
DR2 redaktør Charlotte Harder
DR2 redaktionschef Heidi Robdrup

Gennemgang af sagen

Den 22. maj 2017 klagede folketingsmedlem . (KDB) over det interview, som han selv medvirkede i den 19. maj i Deadline på DR2. Anledningen var den nye bog "De lærdes tyranni" med undertitlen: "Hvordan den kreative klasse skaber ulighed og undergraver verdens bedste samfund." Den havde KDB netop udgivet, da indslaget blev bragt.

I klagers mail til DR2 stod:

"Min hovedkritik går på, at udgangspunktet for interviewet var at få mig til at fremstå uvidenskabelig, og at DR fordrejede mine synspunkter og brugte forældet data for at underbygge dette på trods af, at værten havde de nyeste data liggende foran sig under interviewet. Dertil, at I brugte citater, der ikke står i min bog, men som I alligevel tillagde mig."

Kritik af selve indgåelse af aftalen om medvirken.

KDB skriver, at han ikke blev ordentligt varslet eller fik nogen rimelig indikation af, hvordan interviewet skulle foregå. Det var først i studiet, at KDB blev klar over, hvordan udsendelsen skulle afvikles. Ud fra KDB's telefonnotat var det aftalen, at interviewet skulle belyse bogens indhold bredt set. Værten, Sigge Winter Nielsen, (SWN) nævnte, at han ville efterprøve budskaberne undervejs, men KDB fik ingen rimelig varsling om, at det ville foregå ved en gennemgang af statistik og citater ned i detaljen og kun omhandlede enkelte af bogens fokuspunkter. Ellers havde KDB medbragt egne notater og opgørelser til støtte, skriver han.

Klagepunkt 1.

KDB skriver: *"Sigge Winther Niensens indledning giver et voldsomt skævvredet billede af budskabet i min bog. Både i den forstand, at diskussionen om akademikers arbejdsløshed kun er et budskab ud af mange i bogen. Men i denne sammenhæng mere relevant, at han opstiller nogle budskaber, som ikke kan genfindes i min bog, og som i et enkelte tilfælde er det stik modsatte af, hvad jeg skriver.*

SWN præsenterer tre synspunkter om akademikere, der sættes op med punkterne: "Uddannes til arbejdsløshed"; "ansættes i det offentlige" samt "Skaber ingen værdi". Efterfølgende siger SWN, at det er "de ufaglærte og faglærte på produktionsarbejdspladserne der skaber værdi. Værdi, der så bruges til at finansiere den kreative klasses høje uddannelser og uproduktive arbejdsliv".

Der er ingen af de tre punkter, der præsenteres på skærmen, der står direkte eller indirekte i min bog. Særligt graverende er det, at jeg aldrig i bogen eller andre steder

har påstået, at ufaglærte er dem, der skaber værdi. Jeg påstår, at faglærte skaber værdi, men sammenblandingen af de to grupper er meningsløs at tillægge mig, når jeg i bogen rent faktisk skriver, at der bliver langt færre ufaglærte jobs i fremtiden. Konkret skriver jeg følgende: "I et samfund, hvor der med tiden bliver brug for langt færre ufaglærte, er det måske den vigtigste udfordring overhovedet, at så mange som muligt får en uddannelse, de kan bruge" (side 98). Men I tillægger mig altså det modsatte synspunkt i jeres introduktion."

2.

KDB skriver videre i klagepunkt 2: "SWN præsenterer efterfølgende selve interviewet som en "akademisk metode", hvilket fra starten sætter spørgsmålstegn ved troværdigheden af mine udsagn og min bogs budskab. Denne ramme gør, at jeg ikke på noget tidspunkt har en rimelig mulighed for at modbevise SWNs påstande, idet mine data kun fremlægges mundtligt, mens værtens data fremlægges i grafik. Helt usagligt vælger SWN på den første grafik, der præsenteres ca. 5:15 (tidskode i interview) at benytte tre år gamle data for arbejdsløshed. Da jeg påpeger det, siger SWN at "det er de nyeste tal". Ved den næste grafik, som præsenteres ca. 6:12, benytter SWN sig ligeledes af tal, der er to år gamle, og da jeg kommenterer det, påstår han igen, at det er "de nyeste tal vi har".

Det, der er særligt usagligt i denne sammenhæng er, at SWN selv præsenterer notatet "Ledighedsstatistik, marts 2017" fra Akademikernes Centralorganisation i udsendelsen ca. 7:47. I dette notat kan man finde de aktuelle ledighedstal, der understøtter min pointe, både i forhold til den generelle akademikerarbejdsløshed og for de enkelte akademiske hovedområder. Når SWN bevidst vælger at bruge gamle data i stedet for de helt aktuelle data han allerede har ved hånden, så er det for mig et tegn på, at hans primære formål er at underminere min argumentation, og at han sætter DR's troværdighed ind som garant for det. Jeg hører selvfølgelig gerne fra jer, hvis der er en saglig grund til ikke at benytte de nyeste data, som I allerede havde liggende udprintet på bordet. Notatet, som SWN altså allerede havde ved hånden, kan læses her: <http://www.ac.dk/media/683798/ledighed-marts-2017.pdf>

3. Det tredje klagepunkt fra KDB:

"Ca. 9:23 (i udsendelsen) præsenterer I følgende citat fra min bog "Langt de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod det offentlige". Det står ingen steder i min bog, men i situationen er det umuligt for mig at afvise det kategorisk, og jeg fremstår derfor mere ubegavet og mit synspunkt svagere, end det egentligt er. Når DR sætter den ramme, at min bog ikke er baseret på akademisk metode og på direkte tv stiller mig over for forældende tal og citater, jeg ikke har skrevet, har jeg ikke mulighed for et rimeligt forsvar, og kan kun komme uheldigt ud af udsendelsen.

Der er langt flere mennesker, der ser Deadline end som kommer til at læse min bog. At det er lykkedes DR at få mig til at fremstå uvidenskabeligt har selvsagt konsekvenser for mig som forfatter til en bog, der udkommer i denne uge, og som folkevalgt politiker.

Derfor vil jeg bede jer om en meddelelse i jeres udsendelse og på jeres facebook-side, der berigtiger og beklager følgende:

- 1. At jeres indledende speak var en urigtig fremstilling af mit og bogens synspunkt, idet i tillægger mig det synspunkt, at jeg mener ufaglærte skaber vækst, at akademikere ingen vækst skaber og at akademikere oftest ansættes i det offentlige. Udsagn som ikke stemmer overens, eller står i direkte modsætning til det, jeg skriver i min bog.*
- 2. At SWN i sin argumentation imod mig brugte forældede tal for akademikernes arbejdsløshed og de enkelte akademiske gruppers arbejdsløshed, på trods af, at han ved hånden havde de aktuelle tal til rådighed. I bedes konstatere, at de tal jeg fremførte stemmer overens med de aktuelle.*
- 3. At I som udgangspunkt for en efterprøvning efter "akademisk metode" bragte et citat, som slet ikke står i min bog, men som I alligevel tillagde mig."*

DRs svar

Charlotte Harder (CH), redaktør på Deadline, svarer den 24. maj 2017 klager:

Om selve aftalen:

"Såvel vært som redaktør mener, at det blev oplyst, at du i interviewet ville blive udfordret på bogens grundlag. Og at værten oplyste dig om, at han ville udfordre det billede, som bogen tegner af akademikere. Men det er selvfølgelig meget afgørende for os, at du og andre gæster i Deadline oplever, at I får en fair behandling. Vi vil gerne stille kritiske spørgsmål, men ønsker naturligvis, at du og andre gæster kender emne og retning for et interview. Det er ordentlighed fra vores side. Og så gør det kvaliteten af interviewene bedre til glæde for alle – ikke mindst DRs brugere. Denne del er umiddelbart lidt svær at finde en god løsning på, fordi du og vært/redaktør har forskellige oplevelser af, hvad der er sagt og aftalt inden interviewet i Deadline."

Som svar på klagepunkt 1 skriver CH: *"Vært Sigge Winther Nielsen laver en indledning til interviewet, hvor han siger, at boomet i antallet af universitetskandidater er både økonomisk og socialt undergravende. At dette er budskabet i den nye bog "De lærdes*

tyranni”, som er et opgør med årtiers fejlslagne vision om et videnssamfund, hvor vækst og værdi skabes af den kreative klasse i storbyer.

Sigge Winther Nielsen præsenterer altså her bogens hovedbudskab. Og han siger så, at bogen kritiserer, at akademikere uddannes til arbejdsløshed, at de – når de får job – oftest ansættes i det offentlige og dermed sjældent bidrager til væksten i samfundet. Disse punkter står også på skærmen bag Sigge Winther Nielsen, men fremstår ikke som citater fra bogen.

Det er korrekt, at Sigge Winther Nielsen videre siger, at det er de faglærte og ufaglærte på produktionsarbejdspladserne, der skaber værdi. Værdi, der så bruges til at finansiere den kreative klasses høje uddannelser og uproduktive arbejdsliv. Når ufaglærte nævnes her, er det fordi, at der på produktionsarbejdspladser kan være begge grupper. Det fremstår på ingen måde som et udsagn om, at det er ufaglærte, der bærer Danmarks økonomi.

Vores vurdering er, at denne del af programmet meget tydeligt er Sigge Winther Niensens resume af bogens hovedpointer. At der ikke er tale om direkte citater fra bogen. Forlaget Peoples Press egen omtale af ”De lærdes tyranni” støtter også, at dette er hovedpointerne:

<http://www.peoplespress.dk/produkt/de-laerdes-tyranni.html>”

I forhold til klagers påstand 2 skriver CH:

”Det er redaktionens vurdering, at vært Sigge Winther Nielsen allerførst i selve interviewdelen præsenterer formålet med interviewet – nemlig at afprøve, om bogens påstande holder vand. Dette er ikke at sætte spørgsmål ved hverken bogens eller forfatterens troværdighed, men at klargøre over for seerne, hvad målet med interviewet er.

Derefter tages der så udgangspunkt i et citat fra ”De lærdes tyranni” om, at næsten alle akademiske grupper har højere ledighed end gennemsnittet.

Vi mener, at de tal, der derefter præsenteres, er absolut saglige.

I udsendelsen udfordrer vi bogens brug af tal fra 2010, der stammer fra en rapport udgivet i 2013 af Danske Universiteter, som der henvises til i note 9 på bogens side 206.

Vi anfører i programmet, at der er en nyere rapport – udgivet december 2016 – ligeledes af Danske Universiteter – med tal fra 2014. Denne er altså udkommet, inden

"De lærdes tyranni" kommer på gaden, og giver et andet billede af akademikernes situation på arbejdsmarkedet end det, der præsenteres i "De lærdes tyranni".

Vi viser også ledigheden for tre forskellige akademiske grupper. Nemlig ingeniører, DJØfere og magistre, der er dimitteret inden 2016. Her er ledigheden for alle tre grupper under gennemsnittet for den samlede befolkning, hvilket står i modsætning til forfatterens udsagn.

Der er altså på ingen måde tale om, at vi i programmet bruger gamle data.

I denne sammenhæng – angående ledighedsstatistikken fra marts 2017 – har vi bestemt intet ønske om at holde den ude af debatten. Tværtimod er den udgangspunkt for en længere samtalerunde i forbindelse med grafikken om akademikergrupper dimitteret inden 2016.

Her udfordrer vært Sigge Winther Nielsen, at man bruger tallene for ledighed for de helt nyuddannede, da flere akademikere først får job efter et års tid efter afsluttet uddannelse.

Det er en klassisk diskussion, om man skal medregne de helt nye dimittender, og denne giver vi god plads i programmet."

Vedrørende det tredje klagepunkt skriver CH:

"I udsendelsen præsenteres følgende citat "Langt de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod det offentlige". Her er sket en fejl, da der på side 82 i "De lærdes tyranni" rent faktisk står: "Og hvor tendensen er, at de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod det offentlige,"

Vi beklager, at citatet ikke er ordret.

Budskabet er dog det samme i de to citater: Nemlig at de fleste akademikere retter sig mod det offentlige. Og det er dette udsagn, der udfordres i interviewet.

Der er altså ikke tale om en fejl, der ændrer budskabet.

Citatet er imidlertid ikke gengivet ordret, som det burde være, og det undskylder vi.

Vi bringer gerne det korrekte citat på DRs fejl og fakta side: <http://www.dr.dk/etik-og-rettelser/fejl-og-fakta> og eventuelt også på Deadlines Facebook side, hvis I ønsker dette."

Selve interviewet: Indslaget i Deadline varer godt 16 minutter.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

KDB's overordnede kritik drejer sig om selve de aftalte præmisser for hans medvirken i Deadline. Han er af den opfattelse, at han ikke fik nogen forklaring på, hvad interviewet skulle gå ud på. Han opdagede det først, da han sad i en live-udsendelse i Deadline-studiet. Der er forskelle i opfattelsen blandt de to parter af, hvad der blev aftalt, men der er også en fællesmængde. Ingen af parterne, SWN og KDB, har andet end papirnoter og hukommelsen at støtte sig til. Begge parter er enige om, at SWN har brugt formuleringen at 'udfordre bogen'. Der er også enighed om, at det ikke fremgik konkret – forstået som at klager fik hovedspørgsmålene – hvordan dette ville ske i udsendelsen.

Redaktør CH skriver: *"Her skal det bemærkes, at Kaare Dybvad er politiker – altså en professionel kilde – og at han tidligere har medvirket i Deadline. Læg dertil at Sigge fortæller hvilke overordnede emner i bogen, der skal udfordres og efterprøves. Dybvad ved, at Deadline er et program, hvis udgangspunkt er det kritiske og udfordrende interview."*

I DRs etiske regelsæt (kap. 3) gøres det klart, at uanset om den medvirkende er en erfaren, professionel medvirkende eller en uerfaren skal alle medvirkende være fuldt orienteret om præmisserne for deres deltagelse i DRs produktioner. Herunder skal de kende emnet og hvilken sammenhæng, de indgår i.

Deadlines vært forberedte KDB på, at interviewet ville være kritisk, og han ville udfordre forfatterens påstande i bogen. Det er korrekt, at Deadline kan tillade sig at stille større krav til det vidensniveau, som en politiker og tidligere gæst i Deadline er i besiddelse af i forhold til almindelige medvirkende. Deadline har også ret i, at man må forvente, at KDB kender sin egen bog og dens talgrundlag, men her er der jo netop tale om, at Deadline udfordrer forfatterens tal med en statistik, som gæsten ikke har haft lejlighed til at sætte sig ind i. Så selv om Deadline ikke brød reglerne ved den aftale, værten indgik med KDB, så burde Deadlines vært have givet sin gæst en chance for at kende de statistikker, som han i meget stor detaljeringsgrad ville blive udsat for under interviewet. Klager måtte forudsættes bekendt med sine egne tal og statistikker, men han skulle på stedet i live-tv forholde sig til nogle tal, han intet kendskab havde til.

Vedrørende det første klagepunkt:

KDB klager primært over, at Deadline efter hans opfattelse tillægger ham det modsatte synspunkt af, hvad han står for, når det drejer sig om synet på ufaglærte og deres bidrag til samfundsøkonomien. KDB har ret i, at værten, SWN, ikke citerer ham korrekt.

I bogen står der: *"I et samfund, hvor der med tiden bliver brug for langt færre ufaglærte, er det måske den vigtigste udfordring overhovedet, at så mange som muligt får en uddannelse, de kan bruge."*¹

Deadlines redaktør har efterfølgende uddybet. I et svar til mig skriver hun: *"I forhold til ordet 'ufaglærte' indgår i den helt overordnede introduktion, så er det redaktionens overbevisning, at ordet 'ufaglært' på ingen måde er markant i sætningen. Og det er heller ikke et ord, der er meningsforstyrrende eller forandrende efter vores vurdering."*

Jeg er ikke enig i denne vurdering. Citatet i bogen indgår i et kapitel, hvor der netop argumenteres for behovet for uddannelse til andet end akademiker, og hvor forfatteren mener, at de små lokale samfund er bedre til at tilbyde den slags praktiske uddannelser end de "anonyme storby-samfund", som det står i kapitlet i bogen. Forfatteren argumenterer netop i kapitlet for, at selv om befolkningen i Vipperød på Vestsjælland, hvor forfatteren kommer fra, har kort uddannelse, så lykkes samfundet bedre, end de store bysamfund gør. Værtens sammenfatning i indledningen er derfor ikke korrekt. Det er tværtimod en selvstændig og vigtig pointe for klager, at ufaglærte bør uddannes, men ikke nødvendigvis til akademikere.

KDB skriver, at værten i Deadline indleder med et voldsomt skævvredet referat af, hvad budskabet i bogen er. Han er utilfreds med, at værten fremstiller det som om, at bogen drejer sig om akademikernes arbejdsløshed, som kun er ét af budskaberne i bogen.

Deadline har valgt at prioritere et emne fra bogen, som både er korrekt og fylder en del, og det er Deadlines ret. Heller ikke grafikkerne med budskaber som "uddannes til arbejdsløshed" og "skaber ingen værdi" kan siges at være misvisende og i strid med DRs etik. Deadline har ret til at foretage sin egen vinkling og sammenfatning af bogens budskaber. Sammenfatningen af synspunktet om faglærte og ufaglærte var derimod fejlagtig.

Vedrørende det andet klagepunkt:

I forhold til klagepunkt nummer to er den første kritik fra KDB, at Deadline-værten fra interviewets begyndelse sætter spørgsmålstejn ved gæstens troværdighed. Det skulle foregå ved, at værten bruger rammen 'akademisk metode' om interviewet, hvor KDB's data fremlægges mundtligt, mens værtens data fremlægges i grafik.

¹ De lærdes tyranni, People's Press, 2017, p. 98

I praksis former udsendelsen sig som et almindeligt og klassisk interview, hvor værten stiller nogle kritiske spørgsmål, som han understøtter med en statistik, der vises på skærmen. I sig selv forekommer det brugervenligt, at Deadline vælger at vise en grafik over tallene. Der er tale om et svært tilgængeligt stof, hvor det i sig selv er krævende at følge samtalen mellem vært og gæst, da den er indforstået og baserer sig på bestemte statistiske forudsætninger. Det havde været endnu mere brugervenligt, hvis også gæstens tal var afbilledet i grafik. Men selve formen er det redaktions ret at vælge og kan ikke siges at være en overtrædelse af de etiske retningslinjer. Der er ikke støtte for klagers påstand om, at selve formen var skabt til at fremstille ham som utroværdig fra begyndelsen af indslaget.

Klager har i sin mail til mig skrevet, at han finder det "uredeligt", når Deadline-værten benytter to til tre år gamle tal for akademikernes ledighed i stedet for de seneste tal fra Danmarks Statistik for marts, som KDB anvender.

Redaktør CH fra Deadline vedgår, at Deadline udfordrer gæstens tal ved at bruge ledighedstal fra Danske Universiteter. Hun påpeger, at gæsten, KDB, selv anvender tal fra Danske Universiteter, men det er til gengæld noget ældre tal tilbage fra 2010.

I et supplerende svar skriver CH til mig:

"For det første bruger vi tal fra Danske Universiteter, fordi Kaare Dybvad gør det i sin bog. Kort sagt: vi følger først hans papirspor. Her tager vi de nyeste tal fra Danske Universiteter, tal fra 2014, publiceret i 2016, i modsætning til Kaare Dybvads ældre tal fra 2010, publiceret i 2013. Når vi ikke fremskriver disse tal fra danske universiteter med de nyere tal fra AC Akademikerne, skyldes det, at tallene viser to forskellige ting. Tallene fra danske universiteter er register-tal og viser akademikerledigheden for alle akademikere. Tallene fra AC Akademikerne viser kun ledigheden for de forsikrede akademikere, ikke for alle. At fremskrive tallene fra danske universiteter med dem fra Akademikerne ville være som at blande pærer og bananer."

Klager påpeger, at bogens pointe netop er, at produktionen af akademikere er steget meget voldsomt i de allerseneste år, og at dette allerede har fået arbejdsløsheden til at stige, og det vil fortsætte i de kommende år. Han har vedlagt en opgørelse fra Danmarks Statistik, som viser, at dimittendledigheden er vokset konstant i de seneste to til tre år.

Denne sammenhæng kommer – ifølge klager – ikke frem, hvis man benytter Deadlines tal fra Danske Universiteter, som er opgjort i 2014. Klager skriver i et uddybende svar:

"Fordi data fra 2014 ikke inkluderer de seneste års eksplosive udvikling i antallet af kandidater, der bliver færdige. I 2014 blev 17.724 kandidater færdige, i 2016 var tallet steget til 26.494 ifølge Danmarks Statistik (tabellen UDDAKT10). Resultatet er således også, at data fra 2014 viser, at akademikerne havde lavere arbejdsløshed end

gennemsnittet, mens data fra 2017 viser, at den nu er højere. Ledighedstallet er selvsagt afhængige af kandidatproduktionen."

(spørgsmål i mail fra lytternes og seernes redaktør)

Du henviser i stedet til A-kassestatistikkerne i indslaget. Hvorfor vil du bruge dem, og hvorfor er der den forskel mellem Danske Universiteter og de statistikker, du henviser til, ifølge din opfattelse?

KDB's svar:

"A-kassestatistikken viser den aktuelle ledighed, og udgives som notater, bl.a. af Akademikernes Centralorganisation. Dermed får man med få måneders forsinkelse en opgørelse af, hvor mange der er ledige i forhold til antallet, der er medlemmer af en a-kasse. Man kunne alternativt benytte bruttoledigheden, der også medregner dem, der ikke står i a-kasse, men resultatet vil være det samme, nemlig at de akademiske grupper har større arbejdsløshed. Danske Universiteters ledighedstal er derimod opgjort før den seneste store stigning i kandidatproduktionen, og viser derfor det modsatte, nemlig at akademikernes arbejdsløshed er lavere end gennemsnittet."

Allerede i det første kapitel af sin bog gør KDB rede for, at hans pointe i bogen er, at den voldsomme kandidatproduktion i de allerseneste år vil påvirke hele samfundet i fremtiden.²

Deadline-redaktør CH har anført, at programmet bruger Danske Universiteters tal fra 2014 for at udfordre forfatterens brug af tal, og fordi forfatteren selv benytter tal fra Danske Universiteter.

De to statistikker er – som det her er oplyst – ikke ens og kan ikke umiddelbart sammenlignes. Ud fra det som parterne angiver er de to statistikker kendetegnet ved følgende.

Deadline benytter en statistik fra Danske Universiteter, som har den fordel, at den indeholder data om alle akademikere i modsætning til Danmarks Statistik, som KDB benytter. Den bygger kun på data for de forsikrede ledige akademikere.

Til gengæld har Deadlines statistik den ulempe, at den ikke har data længere end til 2014.

KDB's statistik har tal, som er trukket i marts 2017 – altså langt friskere tal, men for en snævrere gruppe – nemlig kun de forsikrede akademikere.

Der er ikke tale om, at den ene statistik er "forkert" og den anden "rigtig." De er forskellige og kan bruges forskelligt.

Klager kritiserer, at værten, SWN, i udsendelsen benytter formuleringen "de nyeste tal" om Deadlines statistik. Det er korrekt, at der for denne særlige statistik, som omfatter alle akademikere, ikke er en nyere statistik. I den forstand er udsagnet

² De lærdes tyranni, p 14

rigtigt. Men klager ønsker netop at bruge en statistik, som opfanger de seneste ledighedstal, fordi én af hans væsentligste pointer i bogen netop er, at der er sket en voldsom stigning i kandidatproduktionen i de seneste år, og det vil påvirke akademikerledigheden i opadgående retning. Han benytter derfor en statistik, som har langt nyere data, men til gengæld dækker et smallere felt, end den statistik, Deadline benytter. I den forstand har klager også fat i "de nyeste tal."

Det er uheldigt, at denne bemærkning om tallene fra værtens side kan forstås sådan, at Deadline har nogle "rigtige" tal og klager bruger nogle "forkerte." Det er tal, der ikke kan sammenlignes, fordi de er forskellige.

Deadlines redaktør skriver da også i et supplerende svar: *"At fremskrive tallene fra Danske Universiteter med dem fra Akademikerne ville være som at blande pærer og bananer."*

Når Deadline selv er klar over den faldgrube og alligevel anfægter klagers tal med egne tal, burde Deadline også have været mere omhyggelige med at fortælle, hvad forudsætningerne er for de forskellige typer af tal, som faktisk ikke kan sammenlignes, hvad Deadline selv erkender.

For det andet. Deadline forsvarer brugen af tal fra Danske Universiteter med, at klager selv benytter Danske Universiteter som kilde i sin bog. Der henvises til en konkret note. Imidlertid bruger klager tallene i en anden sammenhæng, end Deadlines redaktør angiver i sit svar.

Det er korrekt, at gæsten har en henvisning til en rapport fra Danske Universiteter i sin bog.³ Men når man læser teksten i kapitlet, henviser noten til, at de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod offentlige stillinger og har altså ikke noget med diskussionen om akademikernes ledighed at gøre.

Klager skriver i et supplerende svar: *"Danske Universiteter kan godt bruges som kilde, også af Deadline. Men som i alle andre tilfælde, afhænger det af, hvad kilden bruges til. Ønsker man, som jeg gør i kilde 9 på side 206, at vurdere, om de er en tendens til, at akademikere ansættes i det offentlige, så kan en kilde, der ikke er helt aktuel også bruges. Ønsker man derimod at sige noget om, hvad der er sket med akademikernes arbejdsmarked i takt med, at antallet af kandidater, der bliver færdige er vokset eksplosivt de seneste 2-3 år, så kræver det selvsagt data, som er aktuelle nok til at have registreret den udvikling."*

Deadline gør i øvrigt selv brug af samme aktuelle ledighedstal fra Danmarks Statistik, som gæsten benytter, da man senere i udsendelsen diskuterer nyuddannedes ledighed.

³ Ibid, p 82.

Det er uklart og misledende, når Deadlines vært henviser til Deadlines tal fra Danske Universiteter som "de nyeste tal". Det er også misvisende, når Deadlines redaktør refererer til, at gæsten selv benytter Danske Universiteters tal i sin bog. Det er korrekt, at gæsten gør det, men i en helt anden sammenhæng.

Som et supplement til sin argumentation henviser Deadlines redaktør til flere debatindlæg og anmeldelser i dagspressen, der angiveligt skulle anfægte bogens ord om akademikerledighed.

I denne sag indgår det materiale, der konkret vedrører sagsbedømmelsen fra parternes side, og jeg betragter dagbladsreferencerne som irrelevante i den sammenhæng.

Vedrørende klagepunkt 3.

Deadline bringer et fejlcitat fra gæstens bog, hvori ordet "langt" er blevet føjet til. Der står: "Langt de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod det offentlige." Citatet i bogen lyder: *"Og hvor tendensen er, at de fleste nyuddannede akademikere retter sig mod det offentlige, så er næsten alle fra min årgang (skoleklasse) privatansatte."*⁴

Redaktør CH erkender det er en fejl, undskylder og tilbyder at rette det på DRs side "Fejl og Fakta." Det er derimod ikke korrekt, når redaktøren skriver, at der ikke er tale om en fejl, der ændrer budskabet.

Klager har angivet, at ordet "langt" ud over at være en fejl også indikerer, at der er tale om en procent et godt stykke på den anden side af 50 procent. Det forekommer at være en rimelig fortolkning fra klagers side. Dermed tillægges klager et synspunkt, der ikke er dækning for.

Konklusion og sammenfatning

Deadline indgik en aftale med klager om interview, hvoraf klart fremgik, at bogen ville blive kritiseret i Deadline. Klager var derfor på korrekt vis orienteret på interviewets præmis.

⁴ Ibid, p. 82

Deadlines vært gav ikke et voldsomt skævvredet billede af bogens budskaber i sin opsummering i programmet. Deri har klager ikke ret. Men når værten tillægger klager et synspunkt, som er det modsatte af, hvad klager mener, er det en fejl.

Klagers budskab i bogen var netop, at ufaglærte ikke tilførte værdi, og derfor er uddannelse vigtigt, men ikke nødvendigvis akademisk uddannelse. Det bør Deadline undskylde og beklage.

Klager får ikke medhold i sin kritik af Deadlines brug af tal. Deadline valgte et andet statistisk udgangspunkt end klager, og klager var i sin ret til at anfægte Deadlines tal som forældede i forhold til klagers budskab. Men det var ikke i strid med DRs etiske regler, at Deadline valgte dette udgangspunkt.

Klager har derimod ret i, at Deadline i udsendelsen byttede rundt på klagers brug af kilder i sin bog og dermed begik en fejl.

Klager har ligeledes ret i, at Deadline bragte et fejlцитат fra bogen i en grafik.

Deadlines redaktør har allerede beklaget og undskyldt dette over for klager. Det er derimod ikke rimeligt, når Deadline i behandlingen af denne sag hævder, af fejlen ikke har haft nogen betydning. Klager har ret i, at fejlen kunne medvirke til at skabe det indtryk, at klager overdrev omfanget af akademikere ansat i den offentlige sektor. Grundlæggende havde Deadline sin frie redaktionelle ret til at vinkle en kritisk debat i forhold til klagers bog. Og programredaktionen havde ligeledes sin ret til at benytte andre statistikker end klagers. Deadline begik fejl i sin opsummering af et af bogens punkter om faglærte og ufaglærte, og ligeledes fejl citerede Deadline fra bogen. I begge tilfælde var det en yderligere fejl, at Deadline ikke ville erkende, at fejlene har haft betydning.

Samlet set får klager delvis medhold. Deadline bør bringe en beklagelse snarest muligt på DRs side "Fejl og Fakta." med præcisering af klagers synspunkter: Klager mener netop ikke, som Deadline sagde, at både ufaglærte som faglærte skaber værdi. Derfor er det netop klagers synspunkt at ufaglærte skal uddannes.

Dernæst bør Deadline beklage, at man i udsendelsen bragte et fejlagtigt citat fra klagers bog.

Jesper Termansen, den 27.juni 2017